

RINGERIKE
KOMMUNE

Orientering om forslag til kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi –1. gangsbehandling

Bente Elsrud Anfinnsen (prosjektansvarlig) og Ellen M. Stabursvik (prosjektleder)
Formannskapetets strategi og plan 19. mai 2021

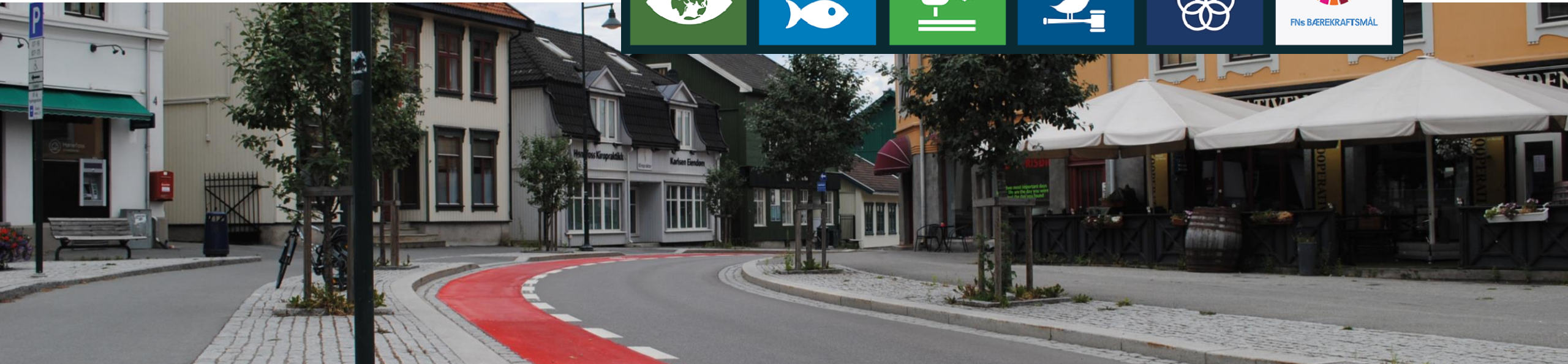

- Prosess og gjennomført medvirkning
- Gjennomgang av forslag til kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi (2021-2030), jf. sak 16/21
 - inkludert hvordan vedtak om prinsipper om arealutvikling (KS-sak 45/21) og innspill til mål om klima og naturmiljø (FS-sak 11/21) er foreslått fulgt opp.
- Framdriftsplan videre

Ringerike og FNs bærekraftsmål

Oppdrag fra kommunestyret 29.11.2018:
*FNs bærekraftsmål skal være førende for
den overordnede planleggingen i Ringerike
kommune.*

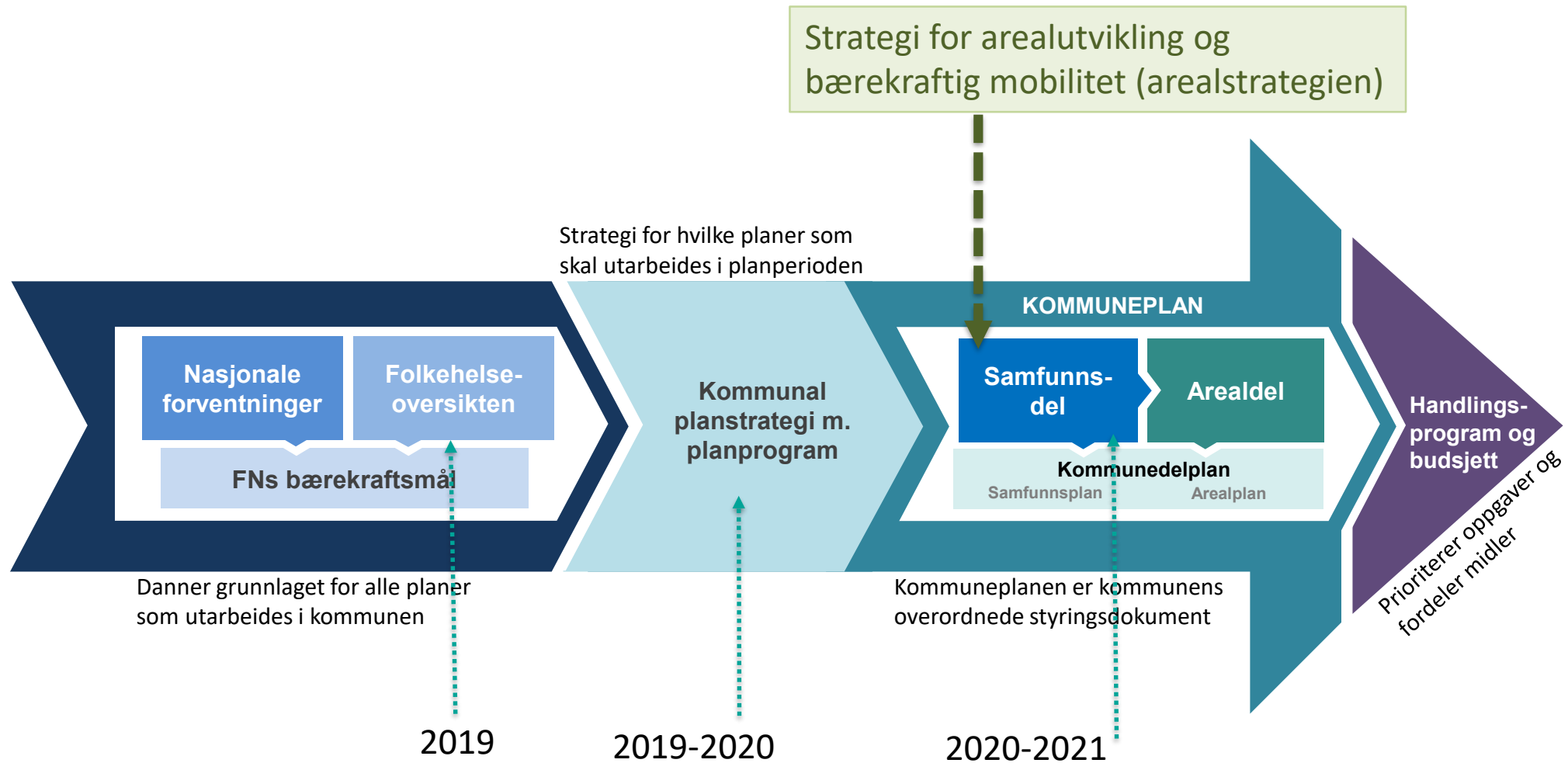
- 07.03.2019 Kommunestyret sak 17/19:
Næringspolitisk strategi «Framover sammen».
- 04.04.2019 Kommunestyret sak 35/19:
«Ringerike kommunes overordnede planlegging innen reduksjon av klimagassutslipp, økt miljøvennlig energiomlegging og klimatilpasning skal integreres i kommuneplanen.»
- 07.11.2019 Kommunestyret sak 158/19:
Valgte ut ni fokusområder av FNs bærekraftsmål og at disse skal belyses i alle saksfremlegg.

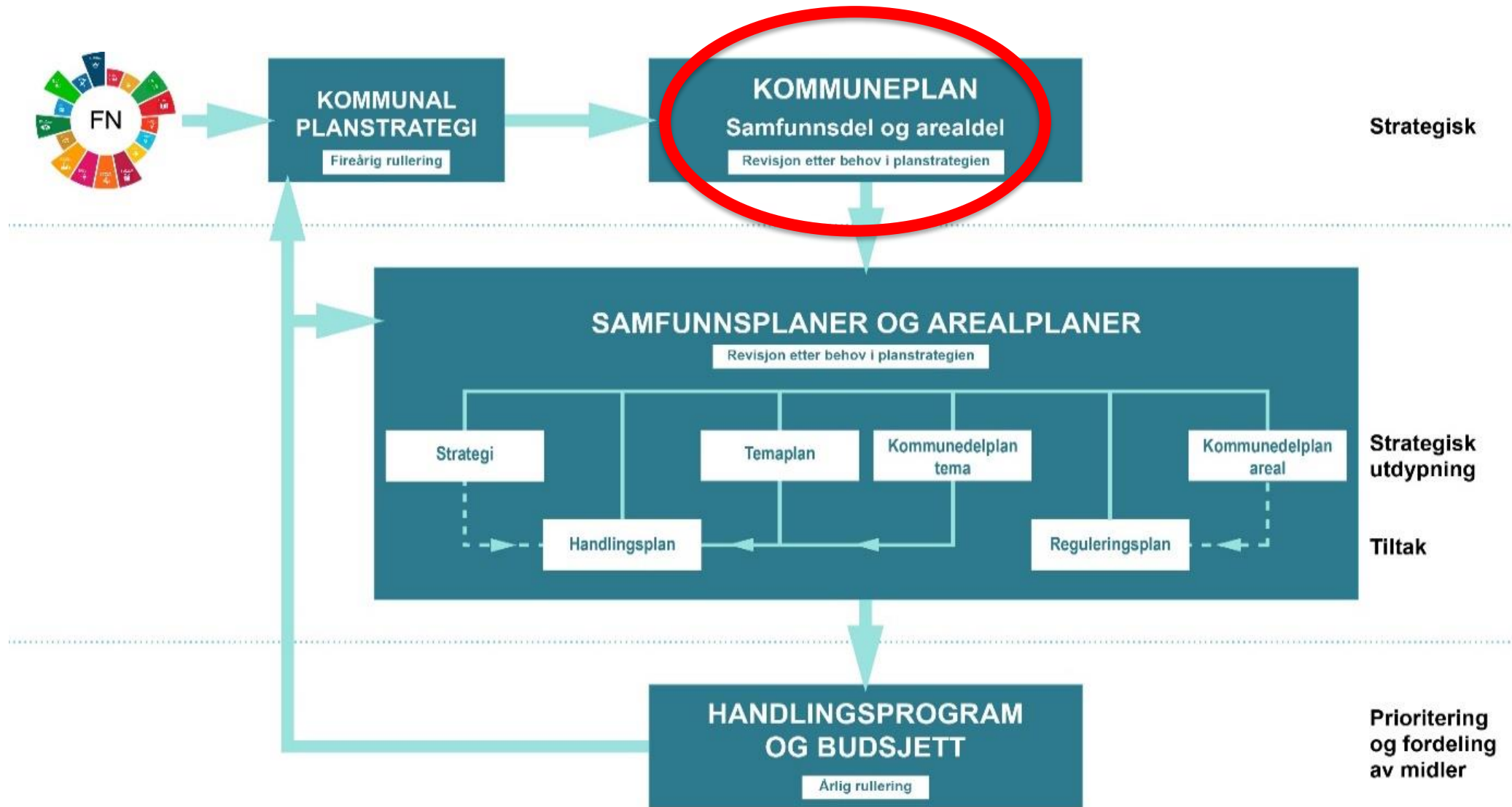
- 12.02.2020 Formannskapetets strategi og plan sak 5/20:
Kommunal planstrategi for perioden 2020-2023 og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel sendt på høring og offentlig ettersyn.
- 25.06.2020 Kommunestyret sak 82/20:
Vedtak av kommunal planstrategi 2020-2023 og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel. I planstrategien fremgår det både at kommuneplanens samfunnsdel skal revideres og at det skal utarbeides en strategi for arealutvikling og bærekraftig mobilitet.
- 24.03.2021 Kommunestyret sak 45/21:
Vedtak av en rekke viktige prinsipper for arealutviklingen.
- 21.04.2021 Formannskapetets strategi og plan sak 11/21:
Vedtak av føringer for mål om bærekraft for klima og naturmiljø og forslag til visjon, slagord og verdier.

Bærekraft inn i kommunens styringssystem fra A til Å

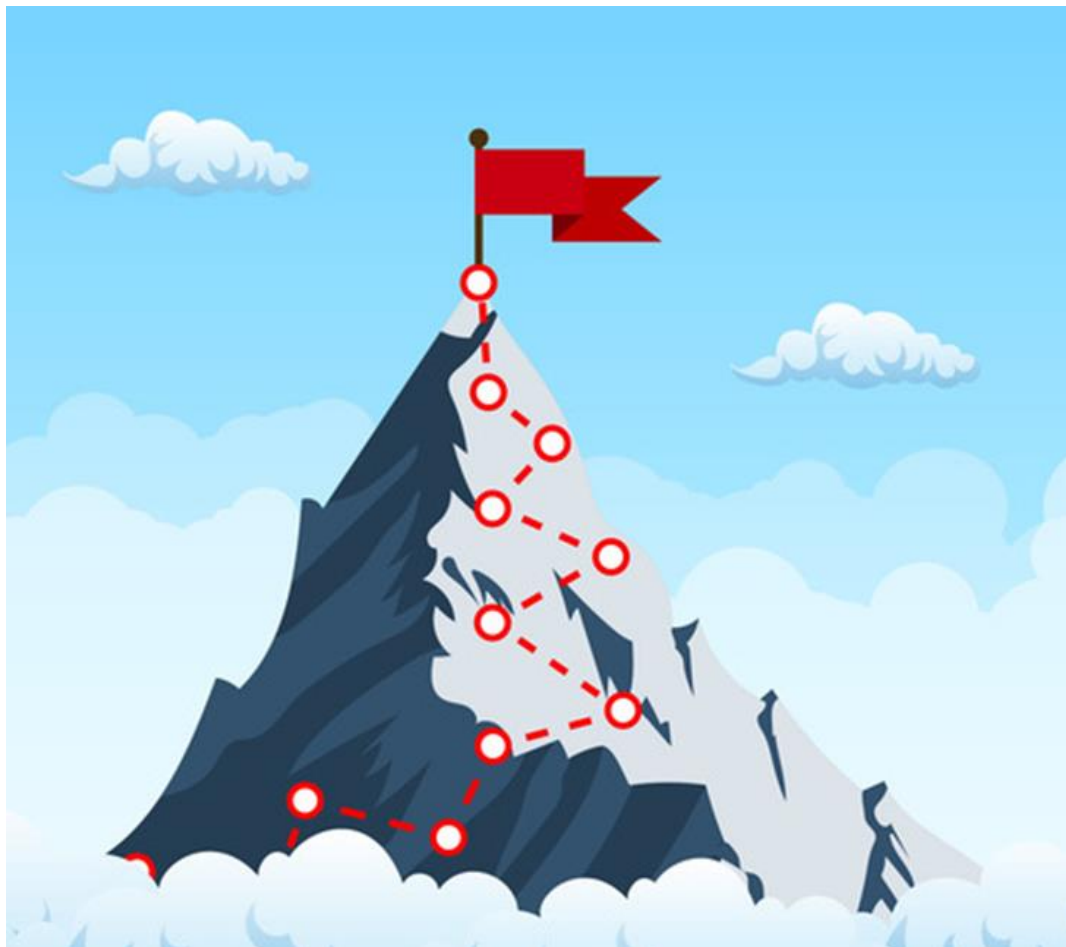

Bærekraft inn i kommunens styringssystem fra A til Å

Samfunnsdelen:

-Hva skal Ringerikes mål være innen hvert av de ni utvalgte bærekraftsmålene og hvordan skal vi nå dem?

Målene skal så langt som mulig være

Spesifiserte,

Målbare,

Aksepterte,

Realistiske,

Tidsbestemte og

Enkle.

Strategier og tiltak –HVORDAN nå målene

Hva skal planen handle om?

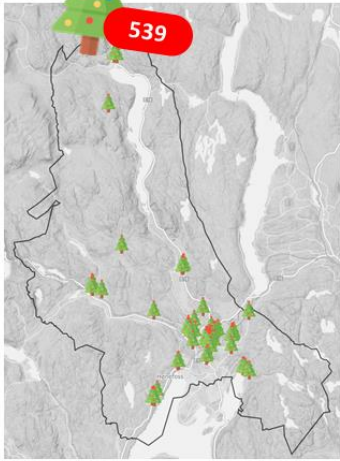
- Kommunen som samfunn og kommunen som organisasjon

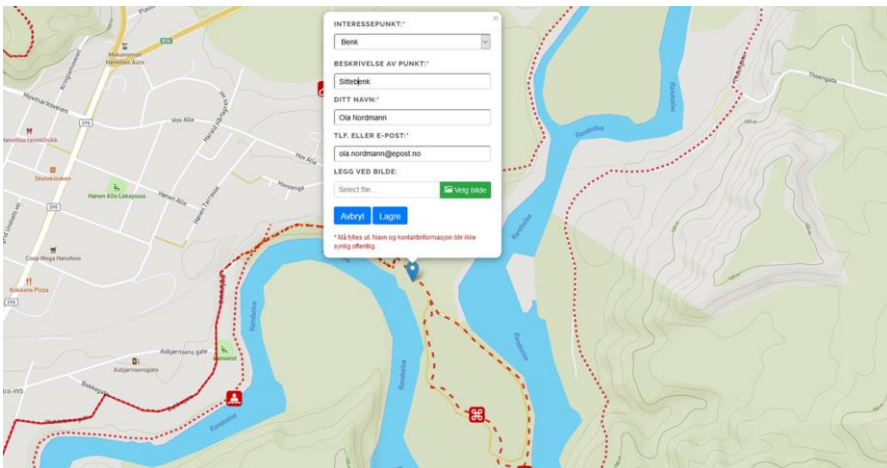
Omfattende medvirkning med bred deltakelse

▼ Juletrær fra tre forskjellige Kartlegginger.

Hovedfunn
oppsummert i egen
bakgrunnsrapport

Ny medvirkningsportal; - innspill på kart og digitale spørreundersøkelser: www.ringerike.kommune.no/medvirkning

- «Hva er viktig for deg»; -om bl.a. tettsteder, reisevaner, sosiale møteplasser m.m. (249 svar)
- Mindre ulikhet (129 svar)
- Klima og miljø (187 svar)
- Gang- og sykkelveier
- Friluftslivets ferdselsårer

2800 innspill og 6396
stemmer på kart!!!

- Kunnskap til lunsj på biblioteket sammen med ordfører
- **Ungt Entreprenørskap -Vårt lokalsamfunn** – Spørsmål og kartoppgaver om bl.a. reisevaner, sosiale samlingssteder, fritidsaktiviteter mm. Gjennomført i alle 5. klasser (349 barn) på alle skoler i uke 45

Digitale undersøkelser ble markedsført målrettet:

Eposter og direkte henvendelser til lag- og foreninger, sosiale medier, møteplasser for målgrupper f.eks. kafeen til Kirkens Bymisjon, Fontenehuset og Matchbox, plakater og flyers i tettsteder og sentrum, Ringblad...

Politisk medvirkning og vedtak

- Formannskapetets strategikonferanse 10.-11. juni 2020
- Verksted for kommunestyret 8. oktober 2020, inkl. kartinnspill fra partigrupper i etterkant
- Formannskapet (strategi og plan) –div. orienteringer + prinsipper arealutvikling
- Innspill fra råd og utvalg – oktober 2020

HMA	12.okt
HOV	13.okt
HOK	14.okt
Eldrerådet	19.okt
Integreringsrådet	19.okt
Råd for funksjonshemmede	20.okt
Ungdomsrådet	20.okt

- Innspill fra råd og utvalg er oppsummert i vedlegg 4 i sak 16/21

- Vedlegg 2 i sak 16/21

- Vedlegg 3 i sak 16/21

Vedtak:

- 24.03.2021 Kommunestyret sak 45/21: Vedtak av en rekke viktige prinsipper for arealutviklingen.
- 21.04.2021 Formannskapetets strategi og plan sak 11/21: Partivise forslag om mål for klima og naturmiljø og vedtak verdier og slagord/visjon.

FORSLAG TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2021-2030 MED AREALSTRATEGI

RINGERIKE – nærmest det meste

- Foreslår å bruke 2030 som målpunkt for planen.
- Begrunnelse: harmonisere med FNs bærekraftsmål og nasjonale klimamål.
- Perspektivet i planen er likevel lenger.

Slagord

Ringerike nærmest det meste – tett på by, kultur og natur

Verdier

N	NYSKAPENDE	Vi skaper nytt for å levere bedre tjenester. Når det er nødvendig endrer vi arbeidsmåter, rutiner, struktur og praksis.
Æ	ÆRLIG	Ærlighet styrker omdømme og tillit både internt og eksternt. Vi er pålitelige som mennesker og som organisasjon.
R	RESPEKTFULL	Vi er respektfulle i møte med kollegaer, innbyggere og næringsliv. Alle som møter oss blir sett, lyttet til og tatt på alvor.

- Diskutert i sak 11/21, men få politiske innspill. Ønsker dere å invitere til innspill til slagord og visjon i høring?
- Verdier vedtatt videreført (sak 11/21)

Forslag til struktur i samfunnsdelen

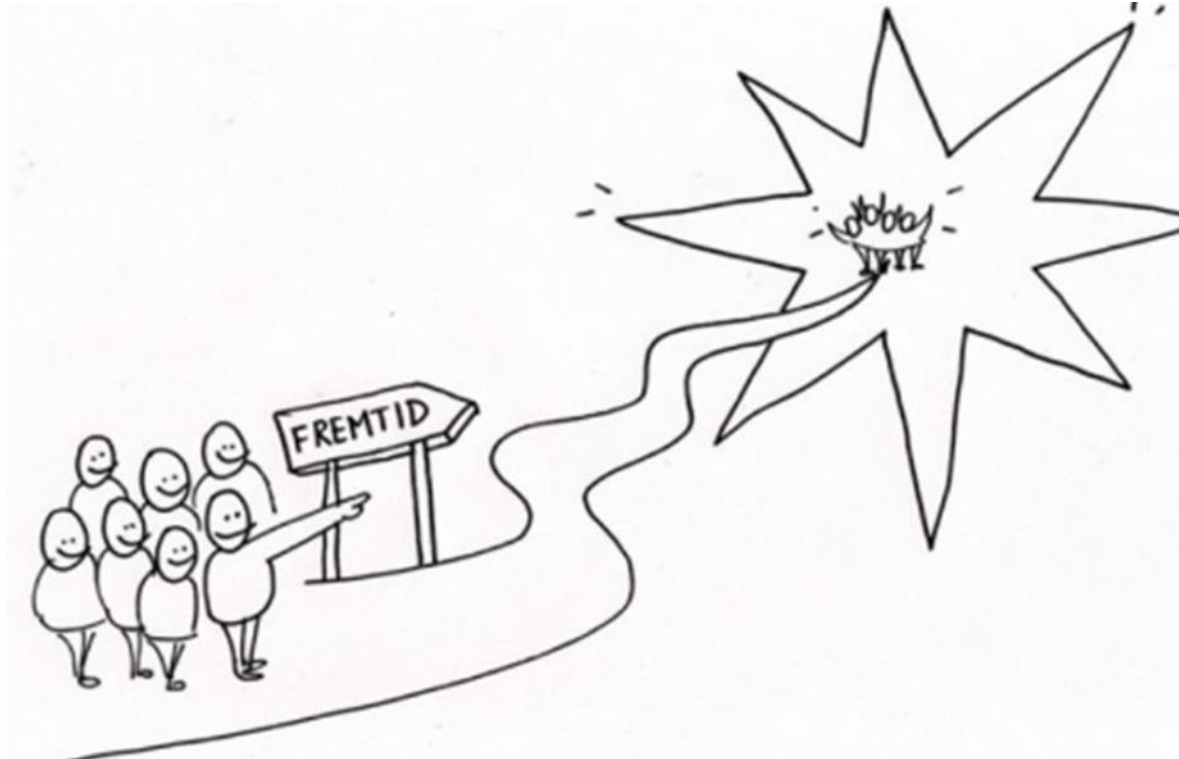

- Forord
- Innledning
- Status –hvordan står det til i Ringerike?
- **Ringerikes overordna samfunns mål**
 1. Samarbeid for å nå målene
 2. Økonomisk bærekraft
 - Mindre ulikhet
 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst
 - Industri, innovasjon og infrastruktur
 3. Sosial bærekraft
 - Bærekraftig by og lokalsamfunn
 - God helse og livskvalitet
 - God utdanning
 4. Bærekraft for klima og naturmiljø
 - Livet på land
 - Stoppe klimaendringene
- **Arealstrategi**
- Veien videre

Bakgrunnsrapporter:

- Rapport fra medvirkning
- Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030 - Bakgrunn for mål og strategier
- Arealstrategi og bærekraftig mobilitet
 - Bakgrunn og utdypende informasjon

Bakgrunnsdokumentene er publisert på [kommunens nettsider](#)

FORSLAG TIL OVERORDNA SAMFUNNSMÅL

1 Samarbeid for å nå målene

Bærekraftsmål:

*Styrke evnen vår til å nå bærekraftsmålene
gjennom samarbeid, kommunikasjon og medvirkning.*

RINGERIKE - nærmest det meste

Hovedmål

1.1 Ringerike kommune har et aktivt lokaldemokrati, med åpenhet og høy deltagelse.

1.2 I Ringerike samarbeider vi, og finner de gode løsningene for en bærekraftig samfunnsutvikling og god folkehelse sammen

1.3 Ringerike kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap gir gode tjenester, når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.

2 Økonomisk bærekraft

Bærekraftsmål:
Redusere ulikhet i Ringerikssamfunnet.

Bærekraftsmål:
Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Bærekraftsmål:
Bygge solid infrastruktur, fremme innovasjon og et inkluderende, bærekraftig næringsliv.

Hovedmål

2.1 Ringerike er en inkluderende og mangfoldig kommune, hvor alle innbyggere føler trygghet og tilhørighet.

2.2 I Ringerike opplever innbyggerne mestring, og alle har mulighet til å delta i kultur-, idrett- og fritidsaktiviteter.

Hovedmål

2.3 Ringerike har et variert og bærekraftig næringsliv som gir høy verdiskapning og anstendig arbeid for alle.

2.4 Ringerike kommune har god økonomisk bærekraft, god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

2.5 Ringerike kommune er en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg og utvikler kompetente ansatte.

Hovedmål

2.6 Ringerike kommune har en bærekraftig og solid infrastruktur, som gir grunnlag for ønsket utvikling og vekst.

2.7 I Ringerike satser vi på grønn omstilling og innovasjon for å møte framtidens utfordringer.

3 Sosial bærekraft

Bærekraftsmål:

Gjøre byen og lokalsamfunna våre inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Bærekraftsmål:

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Bærekraftsmål:

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

Hovedmål

3.1 Ringerike er en **attraktiv** bokommune, med **inkluderende** og **trygge** lokalsamfunn, og Hønefoss som **sterk** regionhovedstad.

Arealstrategien viktig for å nå målene!

➔ Konsentrert arealutvikling, bygge oppunder Hønefoss, Heradsbygda, Haugsbygd og tettstedene.

Punkt om 7 i vedtak i sak 45/21 ivaretas dels her, dels under bærekraftsmål 15 «Livet på land».

3.2 Ringerike har helhetlige og **bærekraftige transportløsninger**, hvor flest mulig går, sykler og kjører kollektivt.

3.3 I Ringerike har alle tilgang til grøntområder vann, og vassdrag, for lek og rekreasjon.

Nærturområder, bade- og fiskeplasser, parker, lekearealer, blågrønne strukturer, friområder ➔ Attraktivitet, trivsel, folkehelse!

3.4 Ringerikes kulturarv brukes, formidles, og tas vare på for framtidige generasjoner.

Attraktivitet, stedsidentitet, opplevelser for innbyggere og besøkende.

Hovedmål

3.5 I Ringerike jobber vi forebyggende i alt vi gjør, og prioriterer tidlig innsats for å sikre god helse og livskvalitet for alle.

- Flest mulig leve selvstendige liv og mestre egen hverdag
- Samspill med familieomsorg og siviltt samfunn
- Omgivelser som legger til rette for aktivitet og god helse

3.6 Ringerike kommune har gode helse- og omsorgstjenester tilpasset innbyggernes individuelle behov.

3.7 I Ringerike er det gode oppvekstvilkår for barn og unge.

Inkludering og trygghet

Hovedmål

3.8 Alle barn og unge skal få et barnehage- og skoletilbud av høy kvalitet, som gir trygghet, utvikling, læring og livsmestring i dag og i framtida.

- Barnehage av høy kvalitet = forberede til grunnskolen
- Inkluderende leke- og læringsarenaer =engasjement, motivasjon, læringsglede
- Kompetanse og kapasitet for de de allmenne tilbudet ikke strekker til for

3.9 Det skal legges til rette for at alle skal ha mulighet til å gjennomføre fagbrev og høyere utdanning.

4 Bærekraft for klima og naturmiljø

Bærekraftsmål:

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold.

Bærekraftsmål:

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.

Hovedmål

4.1 Ringerike tar vare på naturmangfold, økosystemer, friluftslivsområder og landskap gjennom bærekraftig bruk og vern.

4.2 Ringerike arbeider for å hindre ny forsøpling og forurensing, og rydder aktivt opp i eksisterende problemer.

4.3 Ringerike øker matproduksjonen på en miljøvennlig og bærekraftig måte.

Forslag til oppfølging av politiske forslag fra sak 11/21:

- Sp innspill om å iverksette umiddelbare tiltak for å redusere ødeleggelser verdifulle habitat og stanse tap av biologisk mangfold. Se strategier til 4.1, men styrke å føring kan vurderes.
- Høyre og Sp hadde innspill om jordvern. Ivaretatt i strategi til 4.3 og pkt. 5 i arealstrategi

Hovedmål

4.4 Ringerikes direkte klimagassutslipp i 2030 er redusert med minst 55 prosent sammenlignet med 2009.

4.5 Ringerikssamfunnet reduserer sitt klimafotavtrykk også utenfor kommunegrensene.

4.6 Ringerikes natur forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt.

4.7 Ringerike er godt rustet til å tåle klimaendringene som forventes fram mot 2100.

Forslag til oppfølging av politiske forslag fra sak 11/21 (se vedlegg 3):

- Både Ap (skriftlig) foreslo minst 55% og Høyre (muntlig) 50-55%. 55% er foreslått tatt inn. Invitere til innspill om høyere ambisjonsnivå (f.eks. 65 eller 75% i høring)?
- Sp flere forslag om opprettholde/øke karbonlagring. Delvis ivaretatt i 4.6. Netto opptak i skog gikk ned med 11,5% fra 2010 til 2015. Om ønske å øke; -vil antakelig kreve støtteordninger.

Forslag oppfølging vedtak i sak 45/21 (se vedlegg 2)

- Punkt 8 om miljø og klima ivaretatt under 4.5

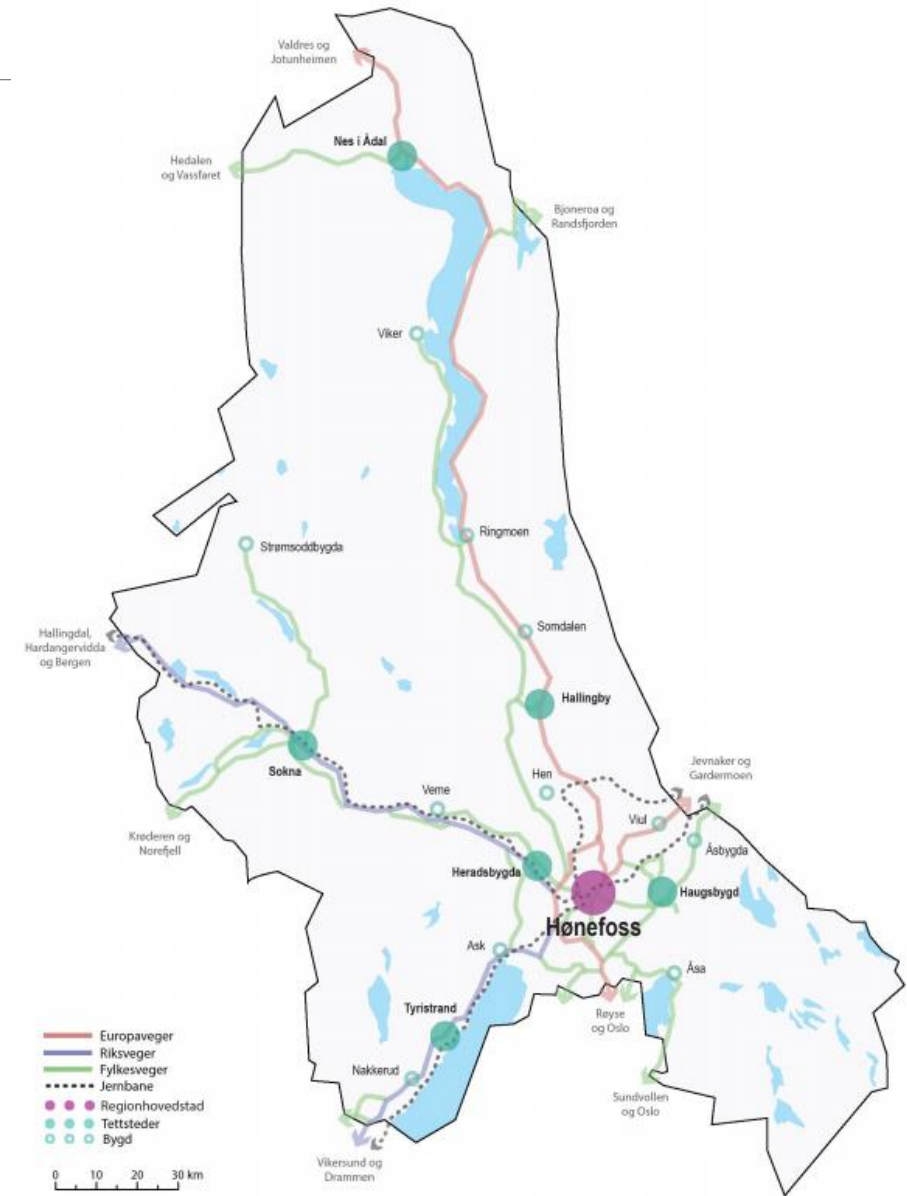
AREALSTRATEGI

RINGERIKE – nærmest det meste

Arealstrategi

- Overordna føringer for arealutviklingen i Ringerike
 - Kobling mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
 - Avgjørende for å oppnå en bærekraftig utvikling - økonomisk, sosialt og for klima og naturmiljø
- En del av samfunnsdelen

- Oversikt over hvordan vedtaket er fulgt opp følger sakspapirene.
- Kommunestyrets vedtak er foreslått fulgt opp både i arealstrategien, og under mål andre steder i samfunnsdelen (f.eks. bærekraftig by og lokalsamfunn og klima).
- Forslag om endringer i struktur på punktene, og noen endringer i formuleringer.
- Enkelte nye punkter; bl.a. for å beholde føringer i gjeldende samfunnsdel og legge føringer for kommende kommunedelplaner

Arealstrategi

Består av ni punkter pluss kart

1. Kompakt by- og tettstedsutvikling
2. Arealutvikling i Hønefoss, Heradsbygda, Haugsbygd og tettstedene
3. Boligbebyggelse
4. Tilrettelegging for gående og syklende
5. Jordvern
6. Næringsutvikling
7. Masseforvaltning
8. Fritidsbebyggelse
9. Rekkefølgebestemmelser

Eget bakgrunnsdokument

- Se kommunens nettside
- Utdyper og begrunner arealstrategien

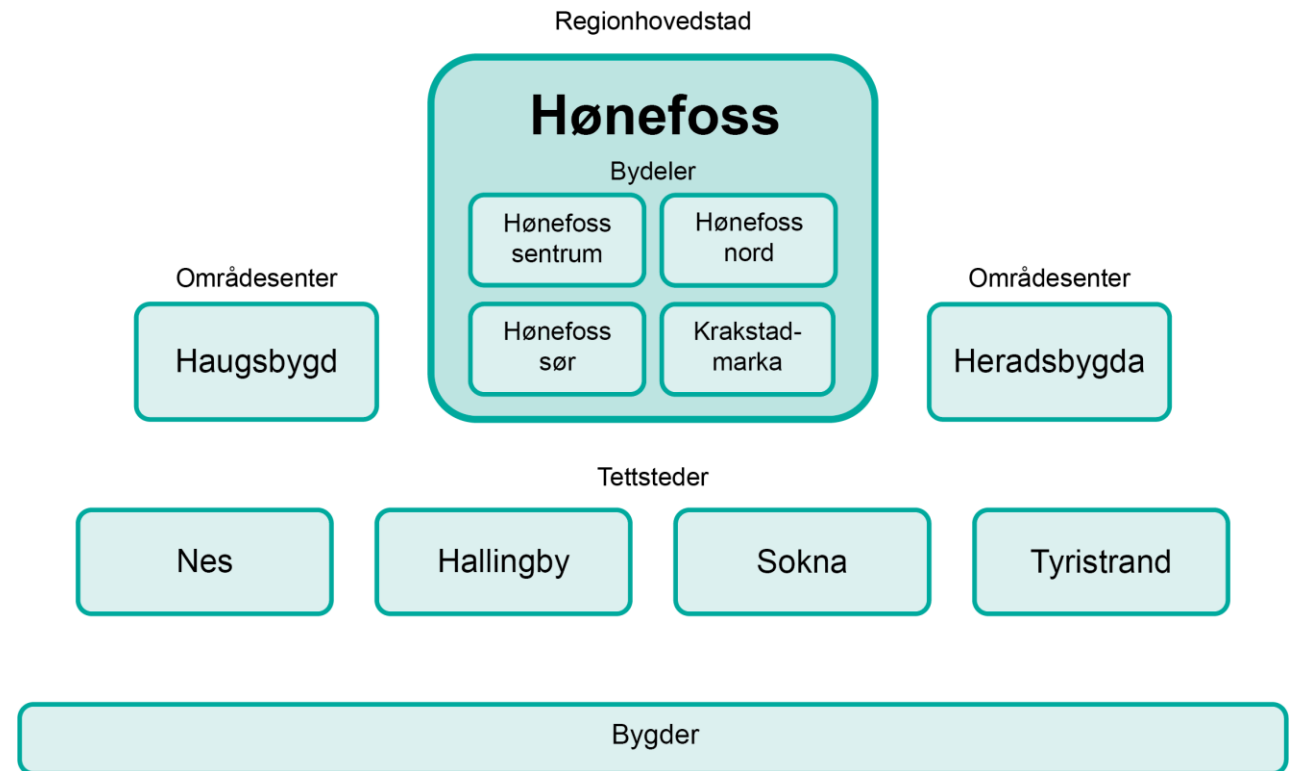

Kompakt by- og tettstedsutvikling

Kommunen skal i sin arealplanlegging legge til rette for en kompakt by- og tettstedsutvikling.

Formålet er å redusere press for å bygge ut naturområder og dyrka mark, redusere transportbehov, gi mulighet for et bedre kollektivtilbud, gjøre at flere kan ha en aktiv hverdag hvor de går og sykler, bidra til levende by- og tettstedssentre og lokalsamfunn og en samfunnsøkonomisk effektiv utvikling av offentlig infrastruktur og -tjenestetilbud.

Disse stedskategoriene brukes i samfunnsdelen og arealstrategien:

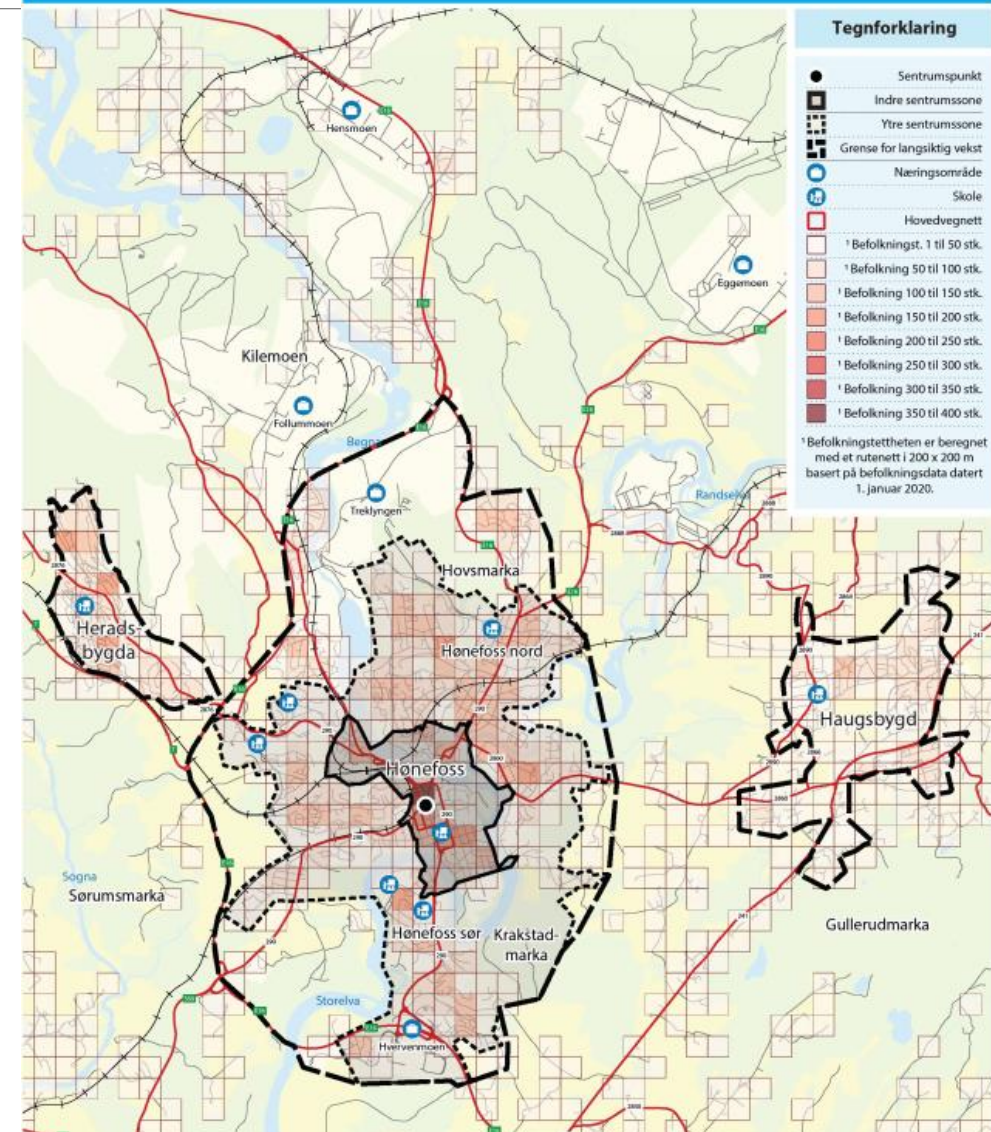

Arealstrategi punkt 2

Arealutvikling i Hønefoss, Heradsbygda, Haugsbygd og tettstedene

- a. Hønefoss og tettstedene har en avgrensing med en indre og ytre sentrumssone. Hønefoss og områdesentrene Haugsbygd og Heradsbygda har en langsiktig grense for vekst. Avgrensningene er vist i kartene på side 45-53.
- b. Kommunen skal i sin planlegging sikre en utvikling innenfra og ut, og effektiv arealutnyttelse. Fortetting og transformasjon skal skje i de mest sentrale områdene først. Allerede utbygde områder skal vurderes før det åpnes opp for nye områder. Fortetting og transformasjon skal gjøres på en måte som gir gode kvaliteter på byrom og bomiljø.

HØNEFOSS, HERADSBYGDA OG HAUGSBYGD
Indre og ytre sentrumssoner og grenser for langsiktig vekst.
Befolkningstetthet, næringsområder og skoler.

Eksempel på kart

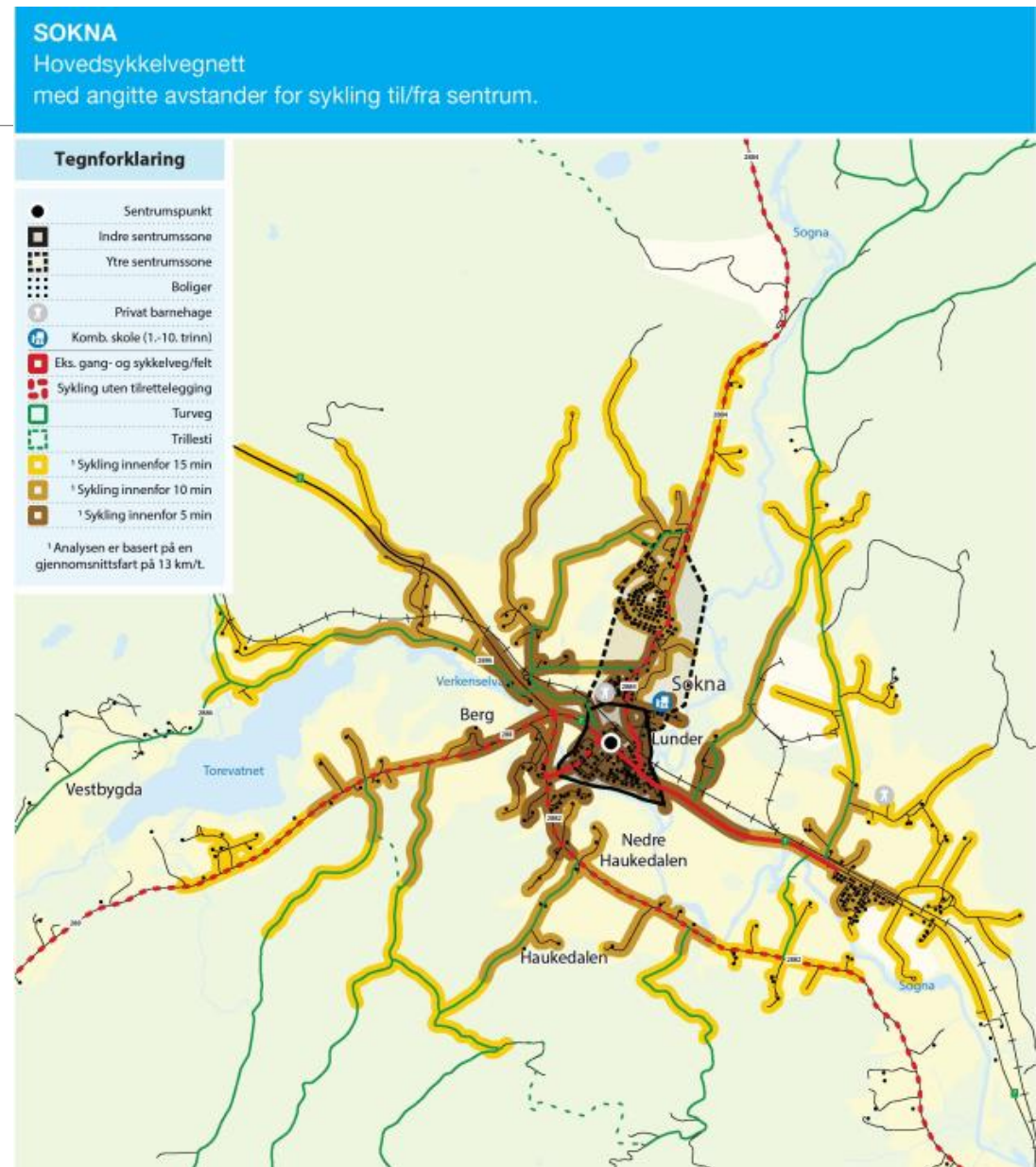
Boligbebyggelse

- a. Sentrumssonene og langsiktig grense for vekst i kartene nedenfor, skal være grunnlaget for planlegging av boligbebyggelsen i kommuneplanens arealdel.
- b. Ny boligbebyggelse skal hovedsakelig lokaliseres ved fortetting og transformasjon i Hønefoss, Heradsbygda og Haugsbygd og tettstedene. Det skal være variasjon i boligtyper og boform.
- c. Majoriteten av boligbebyggelsen skal skje i Hønefoss, Heradsbygda og Haugsbygd.
- d. Grensene må ikke avskjære gode lokale initiativ i bygdene, for en moderat bygging av eneboligområder og enkeltstående eneboliger. Initiativet Åsa 2030 skal følges opp i kommuneplanens arealdel.
- e. Kommunen skal vurdere å ta i bruk arealformålet landbruks- natur og friluftsliv - spredt boligbebyggelse. Konkrete områder for dette avklares i arealdelen.

Arealstrategi punkt 4

Tilrettelegging for gående og syklende

- a. Kommunen skal legge til rette for sammenhengende gang- og sykkelveier i byen, tettstedene og mellom disse, samt forbindelser som knytter Ringeriksregionen sammen. Dette skal følges opp både i arealplanlegging, utbygging av gang- og sykkelveier langs kommunale veier og innspill til regionale og statlige myndigheter om tilrettelegging langs fylkes- og riksveger.
- b. Strekninger som kan bidra til at mange erstatter bilkjøring med å gå eller sykle og/eller som er viktig for trygge skoleveier skal særlig prioriteres. Kartene på side 46-53 viser eksisterende, manglende og planlagt tilrettelegging for gående og syklende i Hønefoss, Haugsbygd, Heradsbygda og tettstedene.

Eksempel på kart

Jordvern

Ringerike tar vare på natur, dyrka og dyrkbar jord gjennom et strengt jordvern.

- a. Kommunen skal ikke tillate at dyrka og dyrkbar mark bygges ned.
Det skal også etterstrebes å bevare buffersoner mellom dyrka mark og utbyggingsområder. Omdisponering av dyrka og dyrkbar mark skal kun tillates dersom vitale samfunnsmessige forhold tilsier det, og der alternativ lokalisering ikke er mulig. Ved omdisponering skal det pålegges kompenserende tiltak, som flytting av matjord og etablering av erstatningsarealer.
- b. Kommunen skal ved revidering av kommuneplanens arealdel vurdere hvilke områder som tidligere er omdisponert fra landbruks- natur- og friluftsmål (LNF) til utbygging, men som ikke er bebyggt, som skal tilbakeføres til LNF.

Næringsutvikling

- a. Kommunen skal legge til rette for god bruk av næringsarealer, sterke klynger og nettverk. De viktigste satsingsområdene for næringsutvikling er vist i kart på side 45 og omtalt i bakgrunnsdokumentet for arealstrategien.
- b. Kommunen skal i sin planlegging legge til rette for nye arbeidsplasser i hele kommunen.
- c. Nye kontorarbeidsplasser skal fortrinnsvis etableres i indre sentrumssone i Hønefoss og tettstedene.

Masseforvaltning

Kommunen skal gjennom kommuneplanens arealdel, kommunedelplan for masseforvaltning og reguleringsplaner:

- a. sikre at ressursene forvaltes i et regionalt, langsiktig og bærekraftig perspektiv som også ivaretar framtidens behov.
- b. gi forutsigbarhet for uttaksvirksomhetene og naboer og redusere potensialet for konflikt.
- c. sikre at uttaks- og mottaksområder etableres med minst mulig skade eller ulempe for natur og miljø.
- d. sikre at overskuddsmasser gjenbrukes på mest mulig miljøvennlig måte.

Fritidsbebyggelse

Kommunen skal gjennom kommuneplanens arealdel, ny kommunedelplan for Vikerfjell (Ådalsfjella) og reguleringsplaner:

- a. prioritere fortetting og videreutvikling i Vikerfjell og andre etablerte områder for fritidsbebyggelse, før det åpnes for utbygging i nye områder. Majoriteten av ny fritidsbebyggelse skal lokaliseres innenfor kommunedelplanen.
- b. fastsette langsiktig utbyggingsgrense for fritidsbebyggelsen.
- c. sikre at utvikling av fritidsbebyggelse ivaretar hensyn til friluftsområder, landskap, natur og klima.
- d. legge til rette for økt bruk av fritidsboliger.
- e. stille kvalitetskrav både til områder og enkeltbygg, og sikre at dette følges opp videre i reguleringsplaner og byggefasen.

Rekkefølgebestemmelser

Rekkefølgebestemmelser i kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner og reguleringsplaner skal brukes for å styre arealutviklingen i tråd med prinsippene i denne arealstrategien.

Herunder sikre etablering av sosial og teknisk infrastruktur og kvaliteter på byrom og bomiljø, samt at dette skjer i riktig og kostnadseffektiv rekkefølge.

Omfang og rekkefølge på hvilke nye arealer som åpnes for bebyggelse og anlegg skal samsvare med behov gitt av befolknings- og samfunnsutvikling.

FRAMDRIFTSPLAN VIDERE

Framdriftsplan	2020											2021								
	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sep
Vedtak om oppstart og planprogram på høring og offentlig ettersyn																				
Varsel om oppstart og planprogram																				
Fastsette planprogram																				
Utrednings- og medvirkningsfase																				
Utarbeide planforslag																				
Politisk 1. gangsbehandling																				
Høring og offentlig ettersyn (6 uker)																				
Råd og utvalg																				
Merknadsbehandling, ev. endringer av planforslag																				
Politisk sluttbehandling - vedtak av plan																				

Kommunestyret 24. mars:

- Prinsippvedtak arealstrategi

Kommunestyret 25. mars:

- Orientering om struktur, hovedmål og framdrift for samfunnsdelen med arealstrategi

Strategi og plan 21. april:

- Prinsippvedtak om klima og naturmiljø, samt diskusjon av visjon

Strategi og plan 19. mai:

- 1. gangsbehandling av kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi

Forslag til vedtak sak 16/21

- *Forslag til kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi for 2021-2030, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningsloven § 5-2 og §11-14.*

Alternativt:

Planen endres på side X. Følgende tas ut / inn: . Det delegeres til rådmannen å gjøre denne endringen før planen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Avslutning og takk!
Spørsmål?

RINGERIKE
nærmest det meste

RINGERIKE
KOMMUNE